

Geografia 7

Cel: wykształcenie świadomości uczniów dotyczącej wzajemnych związków i zależności pomiędzy człowiekiem a jego „małą ojczyzną”;

NaCoBeZu:

- Uczeń definiuje własnymi słowami pojęcie „małej ojczyzny”;
- uczeń podaje przykłady elementów przyrodniczych i antropogenicznych składających się na środowisko geograficzne „małej ojczyzny”;

Temat: Poznawanie „Małej Ojczyzny”. Cz.1

Czym jest „mała ojczyzna”?

„Mała ojczyzna” to bliski człowiekowi fragment otaczającego świata, który uznaje za własny. Wielkość i granice „małej ojczyzny” nie są przez nikogo formalnie wyznaczone. To my sami decydujemy, jak daleko ona sięga. Może oczywiście być tak, że ktoś czuje się związany z jedną miejscowością lub jednym osiedlem. Wówczas granice „małej ojczyzny” mogą nawiązywać do układu jednostek administracyjnych. Jednak równie dobrze własny fragment przestrzeni może zamykać się w obrębie kilkunastu miejskich ulic lub obejmować więcej niż jedną wieś.

Właśnie dlatego na dzisiejszej i przyszłej lekcji przybliżę Wam w opisach kilka miejscowości z gminy, które dla niektórych mogą stanowić „Małą ojczyznę”

JUTROSIN

Miejscowość ma średniowieczną metrykę. Nazwa notowana jest w różnych formach w historycznych dokumentach od XIII wieku. Po raz pierwszy jako Iutrossin (1281). Nazwa miejscowości pochodzi od nazwy osobowej Jutrosza lub Jutrocha, który był prawdopodobnie zasadźcą lub pierwszym właścicielem osady. Miejscowość powstała w

wyniku rozwoju osady wiejskiej i jej przekształcenia w miasto. Pierwsza wzmianka o miejscowym kościele katolickim pochodzi z 1444. Prawa miejskie Jutrosin otrzymał być może przed 1472[7], lecz najprawdopodobniej w 1534 r. W XIX wieku miasto dwukrotnie nawiedził pożar. W latach 1859 oraz 1861 prawie w całości się spaliło. W latach 1875-77 miejscowość liczyła 213 domów zamieszkiwanych przez 1977 mieszkańców w tym 971 katolików, 813 ewangelików oraz 193 wyznawców judaizmu. W 1880 mieszkało w nim 1996 mieszkańców. W XIX wieku mieszkańcy trudnili się głównie rolnictwem.

PAWŁOWO

Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z 1392r. W okresie Wielkiego Księstwa Poznańskiego (1815-1848) miejscowość wzmiankowana jako Pawłowo należała do wsi większych w ówczesnym pruskim powiecie Kröben (krobskim) w rejencji poznańskiej. Pawłowo należało do okręgu jutroszyńskiego tego powiatu i stanowiło część majątku Sielec (dziś Nowy Sielec), którego właścicielem był wówczas (1846) Potulicki. Częściami wsi były Huby i Piskornia.

PISKORNIA

Piskornia należała do okręgu jutroszyńskiego tego powiatu i stanowiła część majątku Dubinko, którego właścicielem był wówczas (1846) książę Adam Jerzy Czartoryski. Był tam młyn na Borownicy i należał do Wojciecha Piskorskiego. Osada powstała w XVIIIw.

NAD STAWEM

W okresie Wielkiego Księstwa Poznańskiego (1815-1848) miejscowość wzmiankowana jako Nadstawy Olendry należała do wsi większych w ówczesnym pruskim powiecie Kröben (krobskim) w rejencji poznańskiej. Nadstawy Olendry należały do okręgu jutroszyńskiego tego powiatu i stanowiły część majątku Dubinko, którego właścicielem był wówczas (1846) książę Adam Jerzy Czartoryski. Utworzone na przełomie XVIII i XIX w. Od 1889r. czynna była szkoła ewangelicka.

ZABOROWO

W okresie Wielkiego Księstwa Poznańskiego (1815-1848) miejscowość wzmiankowana jako Zaborowo należała do wsi większych w ówczesnym pruskim powiecie Kröben (krobskim) w rejencji poznańskiej. Zaborowo należało do okręgu jutroszyńskiego tego powiatu i stanowiło część majątku Dubinko, którego właścicielem był wówczas (1846) książę Adam Jerzy Czartoryski. Była tam szkoła ewangelicka.

ZMYSŁOWO

W okresie Wielkiego Księstwa Poznańskiego (1815-1848) miejscowość wzmiankowana jako Zmysłowo należała do wsi mniejszych w ówczesnym pruskim powiecie Kröben (krobskim) w rejencji poznańskiej[2]. Zmysłowo należało do okręgu jutroszyńskiego tego powiatu i stanowiło część majątku Dubinko, którego właścicielem był wówczas (1846) książę Adam Jerzy Czartoryski. W okresie międzywojennym w miejscowości stacjonowała placówka Straży Granicznej I linii „Zmysłowo”.

SZYMONKI

Pierwsza wzmianka pochodzi z 1419r., było to latyfundium rodu Awdańców gałęzi dubińskiej. Od XVII w. osada należała do Prokopa Kołaczkowskiego. W okresie Wielkiego Księstwa Poznańskiego (1815-1848) miejscowość należała do wsi większych w ówczesnym pruskim powiecie Kröben (krobskim) w rejencji poznańskiej. Szymonki należały do okręgu jutroszyńskiego tego powiatu i stanowiły część majątku Dubinko, którego właścicielem był wówczas (1846) książę Adam Jerzy Czartoryski.

Notatka do zeszytu:

1. **„Mała ojczyzna” to obszar bliski człowiekowi, z którym czuje się on związany. Każdy może dowolnie określać jej granice.**
2. **„Mała ojczyzna” posiada walory, które warto dostrzegać, doceniać i chronić.**
3. Przepisz informacje o dwóch dowolnych miejscowościach z gminy Jutrosin zamieszczonych w scenariuszu lekcji, ale jeżeli wybierzesz Jutrosin to już innej miejscowości nie musisz opisywać.